

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na doma
za celo leto K 4,—
za pol leta „ 2,—
za četrť leta „ 1,—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
av. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od vsake vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 50.

V Mariboru, dne 12. decembra 1901.

Tečaj XXXV.

Nauk za kmeta.

Vprašanje o slovenskem vseučilišču je vzdignilo veliko prahu ne samo pri nas doma na Slovenskem, ampak po celi Avstriji. Govorilo se je zopet enkrat o Slovencih, četudi ne povsodi pravično in dostojno, a govorilo se je vendar.

Kdor čita slovenske liste, ve, da si naši vseučiliščni dijaki prisvajajo pravico, da so spravili to vprašanje v tok. Mi smo zadnji, ki bi jim to odrekli. A nekaj moramo dastaviti. Glas vseučiliščnikov bi bil glas vpijočega v puščavi, ako bi ne bilo slovenskega kmeta in slovenskih kmetijskih poslancev. Ko je zagrmel glas »Slovenci, potegujte se za slovensko vseučilišče!«, kdo je bil prvi na pozorišču? Kmetijske občine so prve odpisale prošnje za vseučilišče na Dunaj, kmetijska politična društva so se prva potegnili za to celokupno narodno zahtevo, zborovanja kmetov so povzdignila prva svoj glas za ljubljansko vseučilišče. In izmed poslancev sta najspretnейše in najboljše branila zahtevo po sloven. vseučilišču kmetijska poslanca dr. Šusteršič in naš dr. Ploj, a v šolski odsek je spretno spravil to zadevo naš kmetijski poslanec vitez Berks.

Zasluge kmetov in kmetijskih poslancev za razmotrivanje o ljubljanskem vseučiliščnem vprašanju je treba pibiti, da bo vedela nekdaј tudi zgodovina kaj o njih povedati. Potrebno je to tembolj, ker so se naši rojaki, ki hočejo zatemniti tozadevne zasluge ne sicer kmetov, pač pa slo-

venskih kmetijskih poslancev. In ti rojaki so liberalni vseučiliščniki, katerim ni prav, da je govoril o vseučiliščnem vprašanju tudi kranjski poslanec in vodja katoliško-narodne stranke na Kranjskem dr. Šusteršič. Vseučiliščno vprašanje zanima vse slovenske sloje. Zato smejo o njem govoriti tudi kmetijski poslanci. K večjemu bi lahko o tem drugače ukrenili njih kmetijski volilci, nikdar pa ne liberalni buržoazijski narasčaj. Slovenski kmetije kličejo mladim rojakom: Proč roke od naših poslancev!

Vesililo nas je, da se je slovenski narod s takim navdušenjem zavzel za ustanovitev najvišjega prosvetnega zavoda, vseučilišča. Želeti je, da bi se to navdušenje ne poleglo, ampak ostalo vstrajno do uresničenja.

A nekaj mora naš kmet izvajati iz sedanjega gibanja za vseučiliščno vprašanje.

Kakor se je sedaj kmet zavzel za zahtevo, ki bo v prvi vrsti vendar le slovenskemu razumnistvu na korist, tako se mora slovensko razumnistvo ogrevati tudi za terjatve, ki so v prvi vrsti za kmeta koristne. Kmet ima sedaj pravico to zahtevati od slovenskih razumnikov. Omejiti se hočemo samo na Spodnje Štajersko. Naša kmetijska želja je, da dobimo slovensko kmetijsko šolo. Že na mnogih zborovanjih so stavili kmetije to zahtevo, toda navdušenje in pravo zanimanje vseh slovenskih slojev za to vprašanje je izostalo. Nad nami visi nadalje morilni meč Stallnerjevega predloga o okrajnih zastopih. Vse premalo se stori pri nas za to, da se odvrne ta nevarnost proč od nas.

Krščanski slovenski kmetije na Spodnjem Štajerskem bodo skupno hodili s slovenskim razumnistvom, toda samo tedaj, če bodo tudi razumniki hodili v njegovih zadevah s kmetom!

Državni zbor.

Poslanec Žičkar.

Prošnje za vstanovo slovenskega vseučilišča v Ljubljani so predložile na dalje po poslancu g. J. Žičkarju sledeče občine: 1. Pišce v brežiškem okraju; 2. Brezen, 3. Ljubnica—Stenica, 4. Spodnji Dolič, 5. Paka, 6. Pletrovče, 7. Solčava, 8. Gotovlje, 9. Ponikva na juž. žel., 10. Grušovlje, vse v celjskem okraju; 11. Imeno v brežiškem okraju; 12. Boreci v ljutomerskem okraju; 13. Krajni šolski svet na Ponikvi v celjskem okraju; 14. Katol. polit. društvo za Vranksi okraj; 15. Kmetijsko društvo v Rečici ob Savinji; 16. Ljudska hranilnica in posojilnica v Rečici ob Savinji; 17. Bralno društvo v Braslovčah; 18. Bralno društvo »Gospodar« v Petrovčah; 19. Bralno društvo v Št. Jurju ob Taboru; 20. Kmetijska zadruga v Št. Jurju ob južni železnici.

Za varstvo vinarstva so predložile na dalje po poslancu Žičkarju sledeče občine: 1. Trška občina Podčetrtek, 2. Roginska gora, 3. Virštajn, 4. Tinsko, 5. Zibika, vse v celjskem okraju, 6. Imeno v brežiškem okraju, 7. Kmetijska podružnica v Ormoži, 8. Vinorejsko društvo v Ormoži, 9. Kletarsko društvo v Ormoži, 10. Oskrbništvo grajščine v Podčetrtku, potem

Listek.

Nedolžno obsojen.

Resnična povest. — Spisal L. Heitzer.

(Konec.)

Patrik je brez sape srkal pobožno pesem vaše; nič več ni mogel zadržati dušne bolesti, ki mu je vzkipevala v prsih; glasno je zajokal in solze so se mu vlivale po bledem licu. »Mr. Bellini«, pretrgal je paznik molčanje, ki je glasno govorilo, »skoro vsi nesrečniki so nedolžni, kakor pravijo, in tožijo o krivici. Ta tukaj ne trdi svoje nedolžnosti in ne toži o krivici; toda če je bil razun Kristusa kdaj kdo nedolžno obsojen, je bil nekdanji katoliški duhovnik Pavel Karner. Jaz ljubim prostost in življenje, in v obhodu z mnogimi takimi zgubljenici postane srce trdo in mora tudi večkrat biti. Vendar bi se rad dal jedno leto tu notri zapreti, ko bi mogel tako temu vbožcu prostost pridobiti.« Paznik je menil, da je stem obiskovalcu kaj tolažilivega povedal, ko ga je tako bolestno ginjenega videl, in ni slutil, da je s temi besedami mlademu gospodu bolest in notranja očitavanja le še pomnožil in povečal. Ta si je obrisal solze iz oči, le težko je prišel do pravega razuma. »Prosim, odprite mi duri,«

rekel je in komaj dal glasu potrebno trdnost, »rad bi govoril z ubogim duhovnikom.«

Duri so se odprle in Patrik Bellini je stal pred žrtvo svojega sumničenja. Takoj je odstopil paznik nazaj; Patrik in vjeti duhovnik sta bila sama. Ko bi bil naenkrat prišel kak duh v celico, bi se ne bil mogel jetnik bolj ustrašiti, ko zdaj pred možem, ki je tako nesrečno zmešal pot njegovega življenja. Za trenutek sta drug drugega zrla, ne da bi kateri besede izgovoril. Duhovnik je skočil kvišku in visoko vzraščeni stal za stolcem, med tem ko je Patrik boječe udano in ponižno proseče gledal proti njemu.

»Gospod!« prosil je Patrik in proseče stegoval roke nasproti, »oh, odpustite mi, kar sem vam hudega storil!«

»Kaj naj vam odpustim?« vprašal je Karner začuden zaradi prosečega glasu in boječega obnašanja Patrikovega.

»Vi vprašate, gospod Karner!« rekel je Patrik, »potem ko ste dve leti vsled moje krivde morali trpeti v tej celici nedolžni?«

»Nedolžen? Nedolžen? Veste vi to — —, da?« dalje ni mogel govoriti. Obličje njegovo je bilo zdaj blede, zdaj rudeče, in sapa mu je le počasi vhajala iz prsi. »O Bog, torej vendar!« S temi besedami se je zleknil na stolec ter pokril obraz z rokami. Jetnik je navidezno pozabil navzočnost mladega

bankirja in je dalje časa nepremakljivo ostal v tej obliki.

»Gospod, odpustite mi!« je zopet proseče zazvenelo poleg njega. Patrik je padel pred jetnikom na tla in objel njegova kolena. »Vi ste nesrečni zaradi nesporazumljenja, ki se je vrnilo med naju«, tolažil ga je duhovnik, »zato sodim, da vam nimam ničesar odpustiti.«

»In vendar mi imate veliko odpustiti; bilo je več ko nesporazumljenje — nesramni predsodek o vaši veri, o vašem duhovskem stanu zapeljal me je k tako groznemu sumu. Rad vam priznam: pogled na vas pri smrtni postelji očetovi mi je bil zopern, in veselo sem pozdravljaj priložnost, da vam morem kaj oporeči. Vaša skrb za dušno zveličanje očetovo mi je bilo zagrinjalo, za katerim se skrivajo vaši sebični, potuhneni nameni. Imel sem vas resnično za tatu izgubljenega denarja, s katerim bi se obogatili ali vsaj namenom vaše vere koristili.« Namen opravičuje sredstva.« Tega gesla ste se tudi vi poslužili, sem mislil. Kar me pa najbolj boli, je, da so mi opomini mojega očeta vest vzbudili — a sledil jim nisem.«

»In zdaj?«

»Zdaj ubogam svojo vest. Ta mi pravi, da se nisem pregrešil samo nad vami, temveč tudi nad vašo vero. Pokažite mi pot, da po-